

Naturvernforbundet
i Grenland

Kraftproduksjon og naturverdier

Anne Mjelva

leder Naturvernforbundet i Grenland

Tema «kraftproduksjon og ...» jeg antar vi helst snakker om fornybar energi

- vannkraft
- vindkraft
- solenergi
- geotermisk energi
- bioenergi
- Havenergi

Dvs karbonnøytrale energikilder

Naturvernforbundet
i Grenland

Utgangspunktet for oss i Naturvernforbundet er:

- I energipolitikken må vi forholde oss til at både klimaendringene og tapet av naturmangfoldet skjer farlig raskt.
- Vi løser ikke det ene problemet hvis vi samtidig forsterker det andre. Utbygging av fornybar energi kommer ofte i konflikt med viktige naturverdier.
- Energisparing og -effektivisering er den raskeste og minst konfliktfylte metoden, mener Naturvernforbundet

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Vannkraft**
- «Vannet er en ren, fornybar energikilde som aldri vil ta slutt».(fornybarnorge.no)
- Det viktigste: Den er regulerbar

- **Vannkraft**
- **MEN:**
 - Fossen blir stort sett borte
 - Elva er varierer mellom bekk og elv og av og til helt vekk, naturmangfoldet langs vassdraget blir aldri det samme som før
 - Vannmagasinene demmer ned naturmangfoldet som var der før
 - Vi har alle sett bilder av fisk som dør eller kappes i smått i kraftanlegget
 - Reguleringsbestemmelsene overholdes ikke alltid

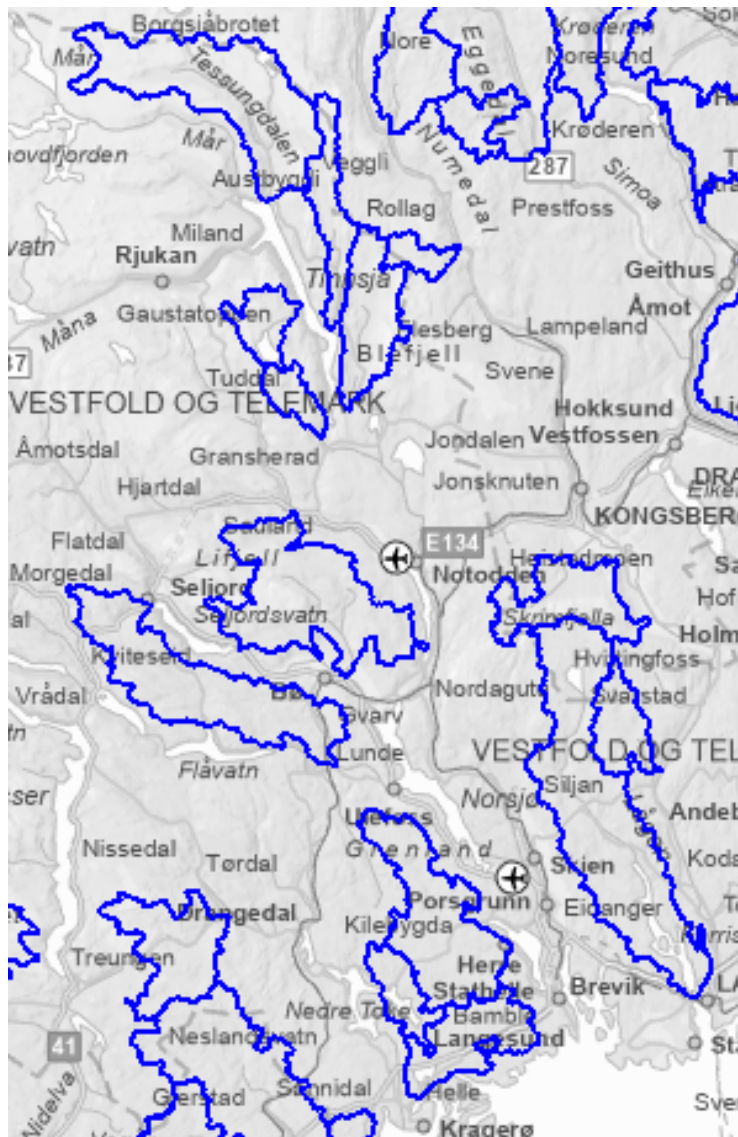

Naturvernforbundet
i Grenland

Tokkeåi Vinje ...

- **Vernede vassdrag – Vestfold og Telemark**

Her er et utsnitt av vernede vassdrag i vårt fylke. Heldigvis.

Men I 2005 ble det åpnet for konsesjonsbehandling med installert effekt opptil 1MW.

«Forutsatt..Utbygging skal ikke svekke verneverdiene i vassdragene..»

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Vindkraft og Solkraft**
- Kan gi store arealinngrep og tap av verdifull natur
- Ikke regulerbar energi
- Må forbrukes når den produseres
 - Kun etterslep basert på batterienes størrelse
- Dermed kreves balansekraft, for periodene uten vind og sol..
- I Norge er dette vannkraft. Presset på norsk vannkraft – utbygging kan da øke proporsjonalt...

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Vindkraft og Solkraftverk – krever store arealer**
- kronikk i Gemini av 4 ledende forskere ved NTNU og NINA:
- «Den desidert største trusselen mot naturmangfoldet i verden er endringer i arealbruk. Også i Norge er endret arealbruk den viktigste årsaken til nedgang i bestander...
- Veibygging og **anlegg for energiproduksjon** har lenge vært blant de mest arealkrevende inngrepene i Norge.»
- Vi vet alle at nedbygging av skog og myr frigjør CO₂ og reduserer areal for lagring CO₂ –
- Den enkleste måten å unngå nedbygging, er å la være å bygge...

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Vindkraft**
- Her skiller vi mellom Vindturbiner og Vindmøller for enkelhets skyld
- Vindturbiner er slike Fosen-saka dreier seg om som eks. Inklusive rotorbladene opptil 220 meter høye.
- Det er i snitt 800 meter internveg pr turbin, og i tillegg tilførselsveg. Krav til veg-breidd er 5 meter for internveg og 6 meter for tilførselsveg. I tillegg kjem fyllingar og eventuelt kraftkablar, slik at totalt inngrep for veg er minst 10 m bredt. For kvar turbin er det i tillegg ca 2 da oppstillingsområde.
- .. Vindkraftparker krever store arealer

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Vindkraft**

- Naturvernforbundets mener at naturødeleggende vind-industri må stanses.
- Ny vindkraft på land må kun planlegges som mindre anlegg, i industrialiserte områder, langs etablerte infrastrukturnettverk eller på andre arealer der naturverdiene allerede er sterkt forringet.
- Også i slike områder må det tas hensyn til natur og friluftsliv, og det må unngås utbygging i områder med verdifullt fugleliv.

Naturvernforbundet
i Grenland

- Solenergiparker
- Et solkraftverket med konsesjon etter energiloven §3-1 er unntatt reguleringsplan i plan- og bygningsloven og jordloven §9 gjelder ikke.
- Et stort område blir inngjerdet og ikke tilgjengelig for verken dyr (vilt) eller mennesker (friluftsliv)
- Inngrepet i landskapet og er betydelig og berører et stort areal.
- Utbygging skjer ofte på bekostning av skog og utmark

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Solenergi**
- Solenergi produsert på tak, integrert i bygningskroppen eller i taket, eller i veilegeme eller lignende
- Både solceller og solfangere går bra
- Helt Topp!
- Men krafta kan kun forbrukes når sola skinner nok, og ikke snøen dekker panelene i mange cm tykkelse...

Naturvernforbundet
i Grenland

- **Bioenergi**

- Bioenergi er energien vi finner i alt biologisk materiale. Enkelt sagt, alt som kan råtne.
- Biogass fra husdyrgjødsel
- Fjernvarme fra industri/ alle som bruker kjølevann
- Geotermisk – energi fra grunnen
- Varmepumper

Naturvernforbundet heier på løsninger som reduserer forbruk av elektrisk energi

Naturvernforbundet
i Grenland

- Alle vil elektrifisere og med dagens teknologi er det vanskelig å se at alle kan få uten at verdifull natur og naturmangfold går tapt for alltid..
- Kanskje vi skal prioritere hva vi skal bruke elektrisk energi på?
- Er datasentre som Google, TikTok, Facebook, Microsoft Azur etc det vi skal satse på? En bransje på desperat jakt etter mest mulig grønn energi, og hvis eneste hensikt er å samle alle data om hvor jeg går, hva jeg lur på, hva jeg kjøper, hvem jeg treffer – og dermed trenger mer og mer energi for stadig mer analyse for å finne ut hvordan jeg best kan påvirkes og helst kjøpe mer..
- .. Når vi samtidig vet vi må forbruke mindre om naturmangfoldet, og vi, skal overleve

Naturvernforbundet
i Grenland

- Vårt lokale Google – prosjekt er garantert mer elektrisk kraft enn all eksisterende industri i Grenland forbruker i dag (Lede)
- En bransje vi vet trenger færre arbeidstakere pr MW enn de fleste andre industrier vi har her i Grenland. (ikke minst på grunn av AI)
- Arbeidstakerne kan dessuten sitte hvor som helst i verden, i prinsippet
- Er dette da det vi vil ofre naturmangfoldet for?
- Vi mener vi heller vil satse på å elektrifisere industrien vi har
- Vi vil heller støtte bygging av bedrifter med ny grønn teknologi
- Ikke minst vil vi satse på å energi-sparing og
 - effektivisering

Naturvernforbundet
i Grenland